

Read the full book on: [10.1787/9789264190658-en](https://doi.org/10.1787/9789264190658-en)

Sünergia parema õppe tagamiseks: hindamise rahvusvaheline perspektiiv

- Valitsused ja hariduspoliitika kujundajad keskenduvad üha enam õppurite, õpetajate, koolijuhtide, koolide ja haridussüsteemide hindamisele. Hindamist kasutatakse parema arusaamise omandamiseks selle kohta, kui hästi õppurid õpivad – eesmärk on anda vanematele ja üldiselt ühiskonnale teavet haridusalaste saavutuste kohta ning tõsta koolide taset, samuti parandada koolijuhtimise ja õpetamistavasid.
- Hindamistulemused on äärmiselt tähtsad koolisüsteemide toimimise tulemuslikkuse kindlakstegemiseks ja tagasiside jaoks ning lõppeesmärk on aidata õppureil saavutada paremaid tulemusi.
- Käesolevas aruandes võrreldakse 28 OECD riigi kogemusi, analüüsitakse eri lähenemisviiside tugevusi ja nõrkusi ning antakse poliitilist nõu, kuidas kasutada hindamist hariduse kvaliteedi ja tõhususe parandamiseks ning võrdsete võimaluste tagamiseks haridussüsteemis. Aruanne tugineb ulatuslikul uuringul – koolitulemuste parandamiseks ettenähtud hindamisraamistikke käsitleval OECD ülevaatel.

Ühised teemad

Hindamise suuremat kasutamist tingivad mitu tegurit, sealhulgas:

- suurenenud nõudlus tõhusa ja kvaliteetse hariduse ning haridussüsteemis võrdsete võimaluste järele, et lahendada majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme;
- hariduses väljakujunenud suundumus koolide suurema autonoomia suunas, mis tekitab vajaduse kontrollida koolide tulemusi;
- infotehnoloogia areng, mis võimaldab arendada nii õppurite üldist kui ka individuaalset hindamist ning hõlbustab andmete jagamist ja andmehaldust;
- tõendus põhiste otsuste tegemisel suurem tuginemine hindamistulemustele.

Hindamise olukord ja kasutamine on OECD riikides praegu väga erinev, kuid esineb ka ühiseid teemasid.

Hindamine levib ja mitmekesisustub

Enamik OECD riike tunnustab praegu, et hindamisel on keskne strateegiline tähtsus, ning hindamist kasutatakse üha enam. Ka lähenemisviis muutub terviklikumaks: varem keskenduti peamiselt õppurite hindamisele, kuid praegu on lähenemisviis mitmekülgsem ja hõlmab koolide välishindajate sagedasemat rakendamist, õpetajate ja koolijuhtide hindamist ning tulemusnäitajate suuremat kasutamist.

Eri näitajad muutuvad tähtsamaks

Haridussüsteemides keskendutakse rohkem õppurite tulemuste mõõtmisele; see võimaldab tulemusi võrrelda nii koolide ja piirkondade vahel kui ka ajas. Enamikus riikides on praegu olemas riiklik haridusandmebaas ning avaldatakse haridusstatistikat ja -näitajaid. Üha rohkem tehakse ka rahvusvahelisi võrdlusuuringuid ja nende tulemusi kasutatakse haridusalastes riiklikes aruteludes.

Tulemusi kasutatakse mitmel otstarbel

Tulemusi kasutatakse nii selliste valdkondade kindlakstegemiseks, milles koolid toimivad hästi, kui ka parandamist vajavate valdkondade väljaselgitamiseks. Tulemusi kasutatakse ka poliitikakujundajate, koolijuhtide ja õpetajate vastutavuse tagamiseks. Näiteks avaldatakse paljudes riikides praegu koolide riiklikud tulemustabelid, mida teiste hulgas saavad kasutada ka lapsevanemad, riigiametnikud ja meedia.

Haridusstandardite suurem kasutamine

Paljudes riikides kehtestatakse praegu haridusstandardid selle kohta, mida õppurid peaksid teadma ja mida nad peaksid oskama õppeprotsessi eri etappides teha. See on soodustanud kontrolli, et selgitada välja, kas õppurid vastavad nendele standarditele.

Probleemid ja juhised

Riikides on hindamise valdkonnas erinevad traditsioonid ning rakendatakse erinevaid lähenemisviise. Siiski on olemas teatavad selged poliitilised prioriteedid.

Rakendada terviklikku käsitusviisi

Hindamise kõigi võimaluste täielikuks ärakasutamiseks peaksid hindamise eri osad moodustama ühtse terviku. See võib aidata luua osade vahel sünergia ning vältida kattuvat tegevust ja eesmärkidevahelist vastuolu.

Via hindamine kooskõlla haridusalaste eesmärkidega

Hindamine peaks teenima ja edendama haridusalaseid eesmärke ja õppurite õppe-eesmärke. See hõlmab selliseid aspekte nagu hindamise viimine kooskõlla haridusalaste eesmärkide aluspõhimõtetega, eesmärgipärase hindamise väljatöötamine ja selle tagamine, et koolitöötajad saavad haridusalastest eesmärkidest täpselt aru.

Keskenduda õpetamistavade parandamisele

Hindamise eesmärk on parandada õpetamistavasid ja õppurite õppeprotsessi. Seda arvesse võttes peaks kõigil hindamisliikidel olema hariduslik väärtus ja need peaksid tooma praktilist kasu hindamises osalejatele, eriti õppuritele ja õpetajatele.

Vältida moonutusi

Kuna hindamissüsteemid aitavad tagada vastutavuse, võivad need moonutada seda, kuidas ja mida õppuritele õpetatakse. Näiteks kui õpetajaid hinnatakse peamiselt õppurite sooritatud ühtsete testide tulemuste põhjal, võivad nad õppureid testiks ette valmistada ja keskenduda üksnes testiga kontrollitavatele oskustele, pöörates vähem tähelepanu õppurite laiematele arengu- ja haridusalastele vajadustele. Neid ebasoovitavaid kõrvalmõjusid tuleb vähendada: näiteks võib koolide ja õpetajate tulemuste hindamiseks kasutada paljusid eri lähenemisviise.

Tähtsustada õppurite rolli

Kuna hindamise põhieesmärk on parandada õppurite õppeprotsessi, tuleks tähelepanu keskmesse asetada õppurid. Nad peaksid olema õppeprotsessi täielikult kaasatud ja neile tuleks anda võimalus hinnata oma edusamme (see on ka elukestva õppe üks põhioskusi). Samuti on oluline kontrollida laiemaid õpitulemusi, sealhulgas kriitilise mõtlemise arengut, sotsiaalseid oskusi, õppeprotsessi kaasamist ja üldist heaolu. Neid tulemusi ei ole lihtne mõõta ja samuti ei ole lihtne mõõta õppurite õpitulemusi mõjutavaid tegureid. Tulemuste mõõtmine peaks olema seega lai, mitte kitsas, ja tuginema nii kvantitatiivsetele ja kvalitatiivsetele andmetele kui ka kvaliteetsele analüüsile.

Suurendada suutlikkust kõigil tasandil

Tulemusliku hindamisraamistiku loomine nõuab suutlikkuse suurendamist kõigil haridussüsteemi tasandil. Näiteks võivad õpetajad vajada väljaõpet kujundava hindamise vallas, kooliametnikel võib olla vaja ajakohastada oma andmehaldusalaseid oskusi ja koolidirektoreil – kes sageli keskenduvad peamiselt haldusülesannetele – võib olla vaja tugevdada oma pedagoogilisi juhtimisoskusi. Lisaks võib olla vaja teha tsentraliseeritud jõupingutusi, et töötada hindamistegevuse toetamiseks välja teadmistebaas, vahendid ja suunised.

Võtta arvesse kohalikke vajadusi

Hindamisraamistikutes tuleb leida õige tasakaal kesksete haridusalaste eesmärkide järjekindla saavutamise ning piirkondade ja koolide konkreetsetele vajadustele kohandamise vahel. Selleks võib kehtestada riiklikud näitajad, kuid võimaldada nende raames rakendada kohalikke vajadusi arvesse võtvaid paindlikke lähenemisviise.

Tagada edukas kavandamine ja saavutada konsensus

Hindamisraamistikud peaksid eduka kavandamise tagamiseks tuginema teadlikele poliitilistele otsustele ja parimale tavale, milleks võib vaja olla korraldada katseprojekte ja eksperimente. Eduka rakendamise huvides tuleks teha märkimisväärseid jõupingutusi konsensusse saavutamiseks kõigi sidusrühmade vahel; sidusrühmad nõustuvad muudatusega suurema tõenäosusega siis, kui nad mõistavad selle põhjuseid ja võimalikku kasu.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgselt inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Synergies for Better Learning: An International Perspective on Evaluation and Assessment*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264190658-en